

عنوان مقاله:

دو زبانی و دو گانگی زبان در شعر عربی دوره انحطاط

محل انتشار:

مجله لسان مبین، دوره 6، شماره 20 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

روح اله صیادی نژاد
حسین ایمانیان

خلاصه مقاله:

دو زبانی و دو گانگی زبان از جمله مسائلی است که از دیر باز در همه زبان‌های دنیا دیده شده است و همواره درباره آن نگرانی‌هایی مطرح بوده است؛ چرا که به باور برخی، این دو پدیده رفته رفته از رقت و انسجام زبان می‌کاهد و سبب ضعف و سستی در آن می‌گردد. دو گانگی زبان و دو زبانی اگر چه با توجه به شرایط مکانی، زمانی، نژادی، مسائل اجتماعی، اوضاع سیاسی و فرهنگی حاکم بر جامعه، متغیر است؛ اما در هر سطحی که باشد سبب ضعف زبان گردیده و اندک اندک آن را از جایگاه رفیع خود دور می‌سازد. عصر مملوکی و عثمانی یا دوره انحطاط ادبی در ادبیات عرب، یکی از دوره‌هایی است که در آن زبان عربی بیشتر از هر زمان دیگر دچار آمیزش زبانی گردید و از آسیب‌های آن در امان نماند. به گمان می‌رسد که در این عصر به دلیل حضور حاکمان غیر عرب بویژه حاکمان دارای نژاد ترک و در پی آمیزش نژادی، این پدیده بگونه‌ای بارزتر و چشم‌گیرتر نسبت به دیگر دوره‌های تاریخی در ادبیات عرب، خود را نشان داد. البته بهتر است برای این دوره، به جای دو زبانی از اصطلاح چندزبانی بهره بگیریم؛ زیرا میان زبان‌های عربی، فارسی، ترکی و گاه زبان‌های دیگر ملت‌های ساکن در جهان اسلام آن روز، دستکم نزد ادیبان و سیاست‌مداران، پیوندی ناگسستنی وجود داشته است. نگارندگان پژوهش پیش رو برآنند که ضمن آوردن نمونه‌هایی از این دو پدیده در شعر عربی این دوره، به بررسی چرایی پیدایی و پیامدهای منفی و گاه مثبتی بپردازند که برای شعر عربی داشته است.

کلمات کلیدی:

دو گانگی زبان، دو زبانی، شعر عربی، دوره انحطاط، زبان فصیح و عامیانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1305811>

